

Forord

Det avtaleforslag som er inntatt i dette Bilag 7, er laget på grunnlag av de vurderinger som fremkommer i Kapittel 8 Indre selskap.

Forslaget til selskapsavtale regulerer i stor grad de samme forhold som partneravtalen for ANS/DA, Bilag 6, med unntak for de forhold som er spesifikke for et indre selskap med aksjeselskap som hovedmann. Forslaget til regulering er imidlertid ikke helt identisk. Det kan derfor være fornuftig å sammenligne de to avtaleforslagene for å finne hva som er hensiktsmessig for det enkelte selskap.

Det er mange problemstillinger som kan reises i et selskapsforhold, og som det er viktig å tenke gjennom på forhånd. De utarbeidede avtaleforslag omfatter svært mange av disse problemstillinger, slik at man blir oppmerksom på disse og “tvinges” til å tenke gjennom dem.

Det betyr ikke at det i alle selskap er nødvendig med slik omfattende regulering. Det er viktig at det foretas en konkret vurdering og diskusjoner mellom partene av hva som er relevant for det enkelte samarbeid. Dersom avtalene bare kopieres uten nærmere diskusjoner i det enkelte tilfelle, er det også stor fare for at bestemmelsene ikke blir etterlevet i praksis og at det dermed kan stilles spørsmål ved hva som egentlig er avtaleforholdet i selskapet.

Jeg vil presisere at forslagene til avtaler ikke er å anse som Advokatforeningens anbefaling til hvordan slike avtaler bør være.

Elisabeth Wille

Bilag 7 Selskapsavtale om Indre Selskap

Innholdsfortegnelse

Forord.....	1
1. Innledning.....	4
2. Etablering og opptak av nye Partnere.....	4
2.1 Etablering og oppstart.....	4
2.2 Formål og virksomhetsområde	4
2.3 Eierinteresser, innskudd, og Partneres privatøkonomi.....	5
2.4 Selskapets organer	6
2.4.1 Selskapsmøtet	6
2.4.2 Styret	6
2.4.3 Daglig leder / administrerende partner	6
2.5 Opptak av nye Partnere.....	6
3. Styring og administrasjon.....	7
3.1 Selskapsmøtet	7
3.2 Styret	8
3.3 Etikansvarlig / etisk komité.....	8
3.4 Hvitvaskingsrutiner og hvitvaskingsansvarlig.....	9
3.5 Behandlingsansvarlig etter personopplysningsloven.....	9
3.6 Ansatte	9
4. Oppdrag og klienter.....	9
4.1 Faglig arbeid	9
4.2 Interessekonflikt og godkjenning av klienter og oppdrag.....	9
4.3 Oppfølging av advokatfullmektiger	10
4.4 Sykdom og foreldrepermisjon	10
5. Ansvar, sikkerhetsstillelse og forsikring	11
5.1 Ansvar	11
5.2 Sikkerhetsstillelse og forsikring	11
5.3 Håndtering av erstatningssaker og disiplinærklager	12
6 Økonomiske forhold.....	13
6.1 Budsjett og regnskap.....	13
6.2 Fakturering	13
6.3 Selskapsinntekt.....	13

Bilag 7 – Selskapsavtale Indre selskap

6.4	Selskapskostnader	14
6.5	Fordeling av overskudd (underskudd).....	14
6.6	Likviditetsstyring.....	14
6.7	Sykdom og foreldrepermisjon	15
6.8	Nedtrapping.....	15
7	Avslutning av selskapsforhold	15
7.1	Uttreden ved oppnådd aldersgrense	15
7.2	Uttreden etter oppsigelse fra Partner	15
7.3	Oppsigelse fra Selskapets side.....	16
7.4	Utelukking.....	17
7.5	Fellesregler	18
7.5.1	Oppgjør for eierandel	18
7.5.2	Særlig om opptjente men ikke fakturerte eller innbetalte honorarer.....	18
7.5.3	Vederlag for administrativ bistand i forbindelse med uttreden	18
7.5.4	Betaling.....	18
7.5.5	Ansvar for fremtidige erstatningskrav.....	19
7.6	Oppløsning.....	19
8.	Tvister og tvisteløsning.....	20

Mellom Advokatfirmaet X AS som hovedmann (Hovedmannen) og Partnerne er i dag inngått følgende avtale¹:

1. Innledning

Nærværende avtale er selskapsavtale om indre selskap mellom Hovedmannen og Partnerne som stille deltakere.

2. Etablering og opptak av nye Partnere

2.1 Etablering og oppstart

Hovedmannen og Partnerne er enige om å etablere advokatvirksomhet som et indre selskap med Advokatfirmaet X AS som Hovedmann og Partnerne som angitt i Vedlegg 1, som stille deltakere. Vedlegg 1 oppdateres løpende ved endringer i partnerskap.

Det indre selskaps navn er AdvokatfirmaetIndre Selskap, senere kalt Selskapet. Selskapet skal ikke fremtre utad og registreres ikke i Foretaksregisteret. Med “Selskapet” menes i denne avtale både det Indre selskap som sådant og advokatvirksomheten som drives av Hovedmannen med Partnerne som deltakere i det indre selskap.

Partnerne² har i felleskap stiftet Hovedmannen. Hovedmannen kan ikke drive annen virksomhet enn å være Hovedmann i Selskapet. Hovedmannen registreres i Foretaksregisteret. Hovedmannens styre (Styret) har ansvar for forvaltningen av Selskapet.³

Hovedmannens forretningskontor skal være i, og Selskapet starter sin advokatvirksomhet kontorlokalene ifra

Hver av Partnerne er per dette tidspunkt forpliktet til å ha innbetalt det innskudd i Selskapet som fremgår av pkt. 2.3⁴. Innskudd i form av gjenstander (kontormøbler, datautstyr, litteratur mv.) fremgår av Vedlegg 2 hvor det også fremgår hva som er lagt til grunn som verdi på disse.

2.2 Formål og virksomhetsområde

Både Hovedmannens og Selskapets formål er å drive advokatvirksomhet og annen virksomhet som har naturlig tilknytning til advokatvirksomheten, herunder eiendomsmegling.

¹ Avtalen er i stor grad bygget på samme lest som avtalen for ANS/DA. Enkelte punkter er imidlertid regulert noe forskjellig, og det kan være hensiktsmessig å sammenligne de to avtaleforslag for å finne den mest hensiktsmessige regulering i det konkrete tilfellet.

² Dersom Partnere skal kunne delta i det indre selskap i form av egne aksjeselskaper, bør dette reguleres nærmere.

³ Det kan vurderes om det er hensiktsmessig med egen aksjonæravtale for Hovedmannen, særlig hvis det ikke er full identitet mellom aksjonærene og deltakerne i IS-et.

⁴ Dersom det ikke avtales innskudd, men innskuddsforpliktelse, må det avtales hvordan selskapet skal finansieres fra oppstarten.

Alle Partnere, advokater og advokatfullmektiger i Selskapet skal være medlemmer av Advokatforeningen og er forpliktet til å følge foreningens regelverk og pålegg, herunder om oppdragsbekreftelse og obligatorisk etterutdanning.

Partnerne skal utøve sin virksomhet til beste for Selskapet. Enhver Partner skal være rettskaffen og åpen i forholdet til Selskapet og dets klienter, og gjøre sitt beste for å opprettholde og fremme advokatvirksomhetens gode omdømme. Virksomheten skal drives overensstemmende med de etiske regler som gjelder for advokatyrket slik disse er nedfelt i Regler for god advokatskikk.

Advokatvirksomheten og virksomhet som står i nær sammenheng med denne skal være Partnernes hovedbeskjeftigelse⁵.

2.3 Eierinteresser, innskudd, og Partneres privatøkonomi

Bare Partnere kan eie aksjer i Hovedmannen, og alle Partnere skal eie samme antall aksjer og ha like stor eierandel i Selskapet, med mindre annet er bestemt i henhold til pkt. 2.5 eller 6.8. Retningslinjer for opp- og nedtrapping er nærmere regulert i Vedlegg 3.⁶

Partnerne skal betale et innskudd stort NOK..... ved oppstart. Styret kan beslutte at Partnerne skal yte kapitalinnskudd ved lån til Selskapet for å finansiere Selskapets drift, eventuelt ved tilbakehold av overskudd. Eventuelle lån skal være like store for alle Partnere, dog slik at redusert deltakerandel også medfører redusert låneforpliktelse. Lån eller uhevet overskudd renteberegnes etter samme rentefot som selskapets kassekreditt, eller, dersom selskapet ikke har kassekreditt, vanlig kassekredittrente hos selskapets bankforbindelse.

Ingen Partner kan stille sine aksjer i Hovedmannen eller andel i Selskapet som sikkerhet for noe forhold vedrørende ham eller henne privat. Selskapsmøtet kan vedta retningslinjer for hvilke verv Partnerne kan påta seg, og for deres private investeringer.

Hver Partner skal hvert år sende sin selvangivelse til Hovedmannens revisor til gjennomgang.⁷ Innsendelsen skal foretas innen 14 dager etter at selvangivelsen er innsendt til skattekontoret. Revisor skal på bakgrunn av selvangivelsen vurdere om det er forhold vedrørende Partnernes privatøkonomi som kan innebære alvorlig fare for tap for Selskapet eller de øvrige Partnere.

Dersom revisor finner at dette ikke er tilfelle, skal det gis opplysning til Styret om dette.

Dersom revisor vurderer at det foreligger forhold hvor det synes å kunne være fare for tap, skal dette tas opp med vedkommende Partner med anmodning om ytterligere opplysninger. Dersom konklusjonen på denne gjennomgang er at det er alvorlig fare for tap som nevnt i første avsnitt, skal revisor varsle Styret om dette. Vedkommende Partner plikter da å gi Styret

⁵ Dersom Partnerne skal kunne ha omfattende annen virksomhet, for eksempel styreverv som ikke inngår i advokatvirksomheten, bør dette formuleres i avtalen.

⁶ Avtaleforslaget er basert på at det er fastsatt en opptrappings- og nedtrappingsplan. Det er mest hensiktsmessig at dette inntas i et vedlegg som bør regulere eierandel, stemmerett, arbeidsgodtgjørelse og andel av over- eller underskudd i forbindelse med opp- eller nedtrappingen. Alternativet er at opp- eller nedtrapping avtales konkret i det enkelte tilfelle.

⁷ Dersom man har en intern "kontroller", kan selvangivelsen eventuelt sendes til denne.

alle relevante opplysninger om sin og eventuell ektefelles eller samboers/partners private økonomi.

Manglende oppfyllelse av bestemmelsene om revisorgjennomgang av selvangivelser eller avgivelse av opplysninger som følge av revisors varsel til styret, anses som mislighold av selskapsavtalen og kan medføre oppsigelse eller utelukking fra selskapet, jf. pkt. 7.3 og 7.4.

2.4 Selskapets organer

2.4.1 Selskapsmøtet

Selskapsmøtet er Selskapets øverste organ. Hovedmannen er formelt eneste deltaker på Selskapsmøtet og den eneste med stemmerett.

2.4.2 Styret

Hovedmannen skal ha et styre bestående av 3 - 5 medlemmer som velges blant Partnerne av Hovedmannens generalforsamling. Generalforsamlingen velger hvem som skal være Styrets leder, og kan velge en valgkomite. Hver Partner plikter å motta valg til Styret, dog slik at ingen kan pålegges å være styremedlem mer enn to år sammenhengende.

Hovedmannens ansatte har rett til å være representert i Styret i henhold til reglene i aksjeloven. Selskapsmøtet kan beslutte at ansatte skal være representert i Styret selv om de ikke har rett til det iht. loven.⁸

Nærmere regler om Hovedmannens og Selskapets organer er inntatt i pkt. 3.

2.4.3 Daglig leder / administrerende partner

Selskapsmøtet⁹ kan beslutte at det skal ansettes daglig leder eller utnevnes en administrerende partner.

2.5 Opptak av nye Partnere

Opptak av nye deltakere i selskapet besluttes i Selskapsmøte. Nye deltakere må tiltre denne partneravtale før inntreden

Ved inntreden i selskapet er Partnerne forpliktet til å sørge for at ny Partner får aksjer i Hovedmannen i henhold til reguleringen i Vedlegg 3¹⁰. Dette kan skje ved salg av aksjer fra eksisterende aksjonærer, ved salg av egne aksjer i Hovedmannen, eller ved kapitalforhøyelse i denne. Styret fastlegger fremgangsmåten i det enkelte tilfelle. Aksjenes verdi fastsettes til en pris som tilsvarer aksjenes andel av Hovedmannens bokførte verdi per 31. desember i året forut for opptaksåret.¹¹

⁸ Det kan eventuelt reguleres at saker som gjelder forholdet mellom Partnere kan behandles uten at de ansatte er til stede under behandlingen.

⁹ I større selskaper kan det være naturlig at det er Styret som beslutter at det skal være daglig leder eller administrerende partner

¹⁰ I enkelte indre selskaper er ordningen at eierskap i Hovedmannen er forbeholdt noen av Partnerne.

¹¹ Det er ikke vanlig at ny Partner må betale vederlag for kjøp av andel i det indre selskap, i tillegg til å betale innskudd eller ha innskuddsforpliktelse. Dersom man ønsker dette, må avtalen regulere hvorledes vederlaget skal fastsettes og gjøres opp.

Ny Partner innbetaler kapitalinnskudd eller pålegges en innskuddsforpliktelse i henhold til reguleringen i Vedlegg 3.

3. Styring og administrasjon

3.1 Selskapsmøtet

Ordinært Selskapsmøte avholdes innen utgangen av mars måned hvert år. I tillegg avholdes normalt faste Selskapsmøter innen utgangen av mai, august, oktober og desember. Ut over dette avholdes Selskapsmøter etter behov.

Ordinær generalforsamling i Hovedmannen avholdes umiddelbart etter det ordinære Selskapsmøtet.

Selskapsmøtet innkalles av Styret. Når minst 10 % av Partnerne krever det, skal det innkalles til Selskapsmøte. Innkalling skjer ordinært med minst 8 dagers varsel. Dersom Selskapsmøtet skal ta stilling til saker som krever kvalifisert flertall iht. syvende avsnitt, skal innkallingen inneholde Styrets forslag til vedtak i saken.

Ordinært Selskapsmøte skal behandle årsregnskap og utdeling av eventuelt overskudd samt eventuelle andre saker som Styret fremlegger for Selskapsmøtet. For øvrig skal Selskapsmøtet behandle alle saker som i henhold til selskapsloven eller nærværende avtale skal behandles av Selskapsmøtet, og ellers alle saker som er av vesentlig betydning for Selskapet og Partnerne, herunder utpeking av en etikkansvarlig Partner eller etikkomite.

Alle Partnere har rett til å møte i Selskapsmøtet og til å uttale seg om saker som skal behandles på møtet. En Partner kan la seg representere ved fullmektig som selv skal være Partner. Selskapsmøtet er beslutningsdyktig når mer enn halvparten av Partnerne er til stede eller representert ved fullmektig.¹²

Beslutninger i selskapsmøtet krever tilslutning fra flertallet av de tilstedeværende Partnere med mindre annet følger av denne avtale.¹³

Behandling i Selskapsmøte og tilslutning fra minst fire femtedels flertall¹⁴ av samtlige Partnere kreves for:

- endring av denne selskapsavtalen
- opptak av ny Partner
- vedtak om oppsigelse av partnerforhold fra selskapets side
- utelukking av Partner
- vedtak om oppløsning av Selskapet, dog nærmere bestemmelser i pkt. 7.6
- vedtak om retningslinjer for verv og private investeringer, og endringer av slike retningslinjer

¹² Jeg legger til grunn at slik bestemmelse kan avtales, men løsningen kan være usikker. Alternativet er å kreve generalforsamlingsbeslutning for vesentlige vedtak.

¹³ Jf. note 12.

¹⁴ Alternativt kan man regulere et mindre krav til flertall, for eksempel to tredjedeler eller tre fjerdedeler. Det annet utterpunkt er å kreve enstemmighet, men dette anbefales ikke, med mindre det bare er tre/fire Partnere i selskapet.

I saker som krever tilslutning fra kvalifisert flertall blant Partnerne, har Partnerne som ikke har anledning til å være til stede på selskapsmøtet, og som ikke har utpekt fullmektig, rett til å uttale seg ved skriftlig melding til Styret innen en nærmere angitt frist. Blank stemme eller manglende avgivelse av stemme innen den angitte frist, betyr aksept av Styrets forslag.

I sak om styrevalg, opptak av nye Partnerne, oppsigelse fra Selskapets side og utelukkning av Partner, kan det kreves at opplysning om tilslutning avgis hemmelig.

Det føres protokoll for Selskapsmøtet som undertegnes av Styrets leder og to av de tilstedeværende Partnerne, utpekt på Selskapsmøtet. Kopi av protokollen tilstilles Partnerne.

3.2 Styret

Styret står for den alminnelige forvaltningen av Selskapets virksomhet. Signatur for Hovedmannen tegnes av to aksjonærvalgte styremedlemmer i fellesskap

Styret skal holde Partnerne orientert om Selskapets drift.

Det er Styrets ansvar i tilfelle å ansette og inngå arbeidsavtale/arbeidsinstruks for daglig leder eller administrerende partner. Dersom det utpekes en administrerende partner, må det reguleres hvilken betydning dette skal få for hans eller hennes andel av Selskapets overskudd, både mens stillingen innehas, og eventuelt i en opptrappingsperiode til vanlig advokatvirksomhet etter at vedkommende trer ut av stillingen.

Styret skal gjennomføre regelmessige medarbeidersamtaler med alle Partnerne og minst en gang per halvår. Oppgaven kan delegeres til ett av styrets medlemmer¹⁵.

Styret skal utarbeide rutiner for kvalitetssikring og risikostyring/internkontroll¹⁶, og kan utpeke en person som ansvarlig for dette området¹⁷. Det skal utarbeides særlige rutiner for oppfølging av advokatfullmektiger.¹⁸

Styret kan beslutte at det skal tegnes styreansvarsforsikring for Selskapets styremedlemmer for deres arbeid i Selskapets styre.¹⁹

3.3 Etikkansvarlig / etisk komité

Etikkansvarlige / etisk komité er rådgivende organ for Selskapet i etiske spørsmål og har ansvar for at Selskapet har og gjennomfører et forsvarlig opplæringsprogram innenfor etikk. Alle Partnerne og ansatte kan fremlegge konkrete saker for etikkansvarlige / etisk komité til vurdering.

¹⁵ Dersom selskapet har administrerende partner, er det naturlig at vedkommende gjennomfører eller deltar i slike samtaler.

¹⁶ Disse rutiner bør i det minste omhandle aksept, gjennomføring og avslutning av oppdrag, herunder rutiner for avklaring av interessekonflikt.

¹⁷ Det er viktig at rutinene følges opp, for eksempel ved at den utpekte person både har ansvar for utvikling av rutinene og for kontroll med at disse følges.

¹⁸ Se Advokatforeningens veiledning for ansettelse og oppfølging av advokatfullmektiger

¹⁹ Dette har nok ikke vært vanlig til nå, men det kan ikke utelukkes ansvar ved utførelsen av styrearbeid i Selskapet.

3.4 Hvitvaskingsrutiner og hvitvaskingsansvarlig

Styret skal utarbeide interne kontroll- og kommunikasjonsrutiner som skal sikre oppfyllelse av forpliktelsene i hvitvaskingsregelverket, samt utpeke en person i ledelsen²⁰ som ansvarlig for at rutinene følges, jf. hvitvaskingsloven § 23.

3.5 Behandlingsansvarlig etter personopplysningsloven

Styret skal utpeke en behandlingsansvarlig etter personopplysningsloven.

3.6 Ansatte

De ansatte er en vesentlig ressurs for Selskapet. Selskapet og Partnerne skal så langt det er mulig legge forholdene til rette for at den enkelte ansatte får arbeidsmessige utfordringer som grunnlag for et godt, resultatorientert arbeidsmiljø.

Ansettelse og oppsigelse av kontorpersonale, samt lønnsreguleringer, gratialer m.m. for disse, hører inn under Styret.

Ansettelse og oppsigelse av fullmektiger/ansatte advokater avgjøres av Selskapsmøtet med mindre dette er delegert til Styret.

Bare Styret kan pålegge fullmektiger/ansatte advokater å utføre firmaarbeid eller ikke-fakturerbart arbeid.

4. Oppdrag og klienter

4.1 Faglig arbeid

Advokatvirksomheten utøves i Hovedmannens navn. Korrespondanse undertegnes for Hovedmannen av Partner eller annen i henhold til Selskapets rutiner for utførelse av oppdrag.

Alle Partnerne skal arbeide for at klienter og oppdrag tilføres Selskapet. Dersom en Partner får for liten tilgang på oppdrag eller mister oppdrag, skal de øvrige medvirke til at hans eller hennes oppdragsmengde igjen blir tilfredsstillende. Partnerne skal bestrebe seg på at oppdrag tilføres til de øvrige, basert på deres faglige orientering og arbeidsmengde.²¹

For hvert oppdrag skal det utpekes en ansvarlig advokat, jf. domstolloven § 232 første ledd. Bare Partnere kan være ansvarlig advokat.²²

Partnerne er forpliktet til å følge de oppdragsrutiner som er vedtatt i Selskapet.

4.2 Interessekonflikt og godkjenning av klienter og oppdrag

Alle nye klienter og oppdrag skal godkjennes av Styret²³, med mindre det dreier seg om oppdrag for eksisterende klient som ikke avviker vesentlig fra tidligere oppdrag for samme

²⁰ Merk at hvitvaskingsloven krever at hvitvaskingsansvarlige skal være en person i ledelsen.

²¹ Dersom det er svært liten grad av likedeling av selskapets resultat, kan det vurderes om "innsatsforpliktelsen" kan være mer fleksibel.

²² Det bør vurderes om eventuelle ansatte advokater med egen aktiv advokatbevilling, skal kunne være ansvarlig advokat.

klient. Kravet til godkjenning gjelder også oppdrag som lønnsinnberettes, som for eksempel undervisnings- og sensurarbeid, verv som voldgiftsdommer og styre- og tilsvarende verv²⁴.

For styre- og tilsvarende verv kan Styret sette som betingelse for godkjennelse av vervet at det blir tegnet felles styreansvarsforsikring for hele styret i det eksterne selskapet, og herunder at Styret skal godkjenne vilkår og forsikringssum.²⁵

Oppdragsansvarlig Partner er ansvarlig for at det foretas tilfredsstillende avklaring av om det foreligger interessekonflikt i samsvar med Selskapets rutiner for dette.

Dersom det foreligger interessekonflikt som kan løses ved at Selskapet sier fra seg et oppdrag eller et klientforhold, og de ansvarlige Partnere ikke blir enige om hvilket forhold som skal vike, skal saken forelegges for Styret til avgjørelse.

4.3 Oppfølging av advokatfullmektiger

Alle Partnere har rett og plikt til å benytte selskapets advokatfullmektiger og ansatte advokater i utførelsen av sine oppdrag. De skal søke å tilføre dem arbeidsoppgaver som er nødvendige for en tilfredsstillende beskjeftigelse, avpasset etter deres erfaring og ferdighet, og så langt dette er forenlig med klientens interesser.

Den som er prinsippal på et oppdrag, skal følge opp fullmektigens arbeid, jf Regler for god advokatskikk pkt. 5.7 og i henhold til Selskapets rutiner for dette.

4.4 Sykdom og foreldrepermisjon

Ved sykdom skal Styret sørge for at løpende saker behandles og at den syke Partners saksportefølje holdes intakt. Tilsvarende gjelder dersom en Partner av andre grunner blir ute av stand til å ivareta sine oppdrag.

Styret bestemmer om det skal tegnes sykeavbruddsforsikring for samtlige Partnere. Utbetaling under forsikringen tilfaller i tilfelle Selskapet. Den enkelte Partner kan selv velge å tegne sykeavbruddsforsikring som særkostnad og hvor erstatning i tilfelle utbetales til ham eller henne selv.²⁶

Dersom en Partner er sykemeldt mer enn 50 % i til sammen 18 måneder i løpet av en 36 måneders periode, kan Selskapet beslutte å si opp vedkommendes partnerforhold, jf. pkt. 7.3.

²³ I store selskaper blir dette u håndterlig for styret. Dersom selskapet har administrerende partner, kan oppgaven ligge hos denne. I andre tilfeller bør selskapsmøtet bestemme hvilket organ som skal ha slik godkjennelsesmyndighet.

²⁴ Det må vurderes hvorledes dette skal reguleres for slike oppdrag som ikke inngår i Selskapets virksomhet. De vil likevel kunne ha en inhabiliserende effekt, jf RGA pkt. 3.2.1.

²⁵ Merk at vilkårene i standard styreansvarsforsikringer ikke nødvendigvis er tilfredsstillende når det gjelder dekningens omfang. Det er viktig å kvalitetssikre disse, for eksempel ved sammenligning med Advokatforeningens vilkår for styreansvarsforsikring.

²⁶ Dersom Partnere har rett til arbeidsgodtgjørelse og sin vanlige andel av selskapsoverskuddet også under sykdom, er det naturlig at utbetaling under sykeavbruddsforsikringen tilfaller selskapet. Ved "kontorfellesskapsmodellen" er det mest naturlig at forsikringsforpliktelsen ligger på den enkelte som også mottar eventuelle utbetalinger.

Styret kan bestemme at det skal tegnes en nøkkelmansforsikring som gir dekning til selskapet dersom en av Partnerne dør.

Partnerne har rett til å ta ut foreldrepermisjon i den utstrekning som følger av offentlige regler. I permisjonstiden skal Styret sørge for at hans eller hennes saker og klienter ivaretas på en forsvarlig måte. En Partner i permisjon skal i nødvendig utstrekning forsøke å være tilgjengelig for å bidra dersom dette er nødvendig av hensyn til saken eller klienten.

Styret har et overordnet ansvar for å se til at alle Selskapets oppdrag blir behandlet på forsvarlig måte.

5. Ansvar, sikkerhetsstillelse og forsikring

5.1 Ansvar

Hovedmannen er ansvarlig for alle forpliktelser knyttet til advokatvirksomheten som utøves i Hovedmannens navn. Partnerne er utad ansvarlig for sin profesjonsutøvelse i henhold til domstoloven § 232 annet ledd, men hefter bare med sitt innskudd eller innskuddsforpliktelse for Hovedmannens og Selskapets øvrige forpliktelser.

Innad er Partnerne ansvarlige for fellesforpliktelser i henhold til det som følger av overskuddsdelingsreglene, og er separat ansvarlige for eventuelle særforpliktelser.

Dersom Hovedmannen blir ilagt erstatningsansvar for profesjonsfeil som skyldes forsett fra en av Partnerne, og som dermed ikke dekkes av selskapets forsikring, har selskapet rett til å kreve regress hos den ansvarlige Partner. Tilsvarende gjelder dersom manglende forsikringsdekning skyldes oversittelse av meldefrist fra den ansvarlige Partners side.²⁷ Det samme gjelder også eventuelle identifiserbare merkostnader som konsekvens av forsikringsutbetaling som skyldes grov uaktsomhet fra Partnerens side.

Dersom Hovedmannen må dekke egenandel ved forsikringsdekning av erstatningsansvar som følge av forhold hos en Partner i vedkommendes advokatvirksomhet forut for hans eller hennes inntreden i selskapet, kan selskapet kreve regress for egenandelen²⁸.

5.2 Sikkerhetsstillelse og forsikring

Styret har ansvaret for at det tegnes lovbestemt sikkerhetsstillelse for alle Selskapets advokater og for at det tegnes tilstrekkelig ansvarsforsikring hos tilstrekkelig solvent forsikringsselskap og på forsvarlige forsikringsvilkår²⁹ som også inkluderer kriminalitetsforsikring.

²⁷ Hovedmannens forsikringsgiver vil være ansvarlig dersom Partneren blir saksøkt og forsikringen omfatter alle advokater i selskapet uten unntak for retroaktivitet, og dersom Hovedmannen blir saksøkt og Hovedmannen er direkte angitt som sikret i forsikringspolisen.

²⁸ Dersom egenandelen er større enn det er rimelig at en enkelt person skal dekke, kan det eventuelt settes en beløpsbegrensning her.

²⁹ Vær spesielt oppmerksom på identifikasjonsproblematikk i forbindelse med formulering av når varslingsfrist til forsikringsgiver begynner å løpe.

Styret kan bestemme at forsikringen også skal inkludere styreansvarsforsikring knyttet til den enkelte Partner, jf. dog pkt. 4.2 annet avsnitt.³⁰ Dersom det blir utbetaling under denne forsikring, og vedkommende Partner ikke har sørget for å oppfylle pålegg om felles styreansvarsforsikring for det eksterne styre, eller forsikringen ellers ikke oppfyller de vilkår som Styret har krevet som grunnlag for godkjenningen av vervet, kan Styret³¹ beslutte at vedkommende Partner skal dekke en del av økte forsikringskostnader for advokatselskapet som utbetalingen medfører.

(Partner går ut)

Videre må forsikringen inkludere dekning for Partnere og ansatte advokater³² som slutter å drive advokatvirksomhet (run off).

Dersom den uttrådte Partner skal drive advokatvirksomhet i et annet foretak, er Hovedmannen forpliktet til å sørge for at den uttredende er dekket i selskapets forsikringsordning i en periode på minst tre kalenderår³³ etter fratredelsen. Eventuelle identifiserbare merkostnader ved slik dekning kan kreves betalt av den uttredende. Forsikringspolisen må inneholde bestemmelse om at Hovedmannens forsikringsgiver fraskriver seg retten til å kreve regress hos den uttrådte Partner eller dennes eventuelle nye forsikringsgiver.³⁴

(Partner kommer inn)

Forsikringen må dekke erstatningskrav for nye Partneres tidligere advokatvirksomhet³⁵, med mindre Styret finner det hensiktsmessig med en tidsmessig eller beløpsmessig begrensning.³⁶

5.3 Håndtering av erstatningssaker og disiplinærklager ³⁷

Dersom den enkelte Partner blir oppmerksom på at det er mulighet for erstatningsansvar for vedkommende i forbindelse med et oppdrag eller verv, skal dette umiddelbart tas opp med

³⁰ Vær oppmerksom på at det er økende tendens til store krav under styreansvarsforsikring, og at det kan være grunn til å vurdere hensiktsmessigheten av at firmaforsikringen omfatter Partnernes styreansvar. Utbetaling kan ha store konsekvenser for nivået på selskapets etterfølgende forsikringspremier og eventuelt vilkår.

³¹ Det kan vurderes om slik beslutning bør behandles i selskapsmøte.

³² Det er i Partnernes interesse at alle advokater er inkludert i run off dekningen, i og med at også Hovedmannen/Selskapet i alle fall vil være ansvarlig.

³³ Periodens lengde bør fastsettes ut fra hvor lang tid det kan gå før erstatningskrav reises. Dette vil variere etter typer saker. Innenfor forretningsjus kan tre år være nok, men merk at erstatningskrav knyttet til rådgivning vedrørende skatt og store internasjonale kontrakter ofte kan komme svært lenge etter at rådgivningen er gjort.

³⁴ Hvis kravet blir reist mot det nye firma eller vedkommende uttrådte advokat, bør det være regress mot det tidligere firma eller dennes forsikringsgiver. Det vil medføre at erstatningen dekkes av den juridiske enhet som hadde ansvaret da den skadevoldende handling eller unnlatelse fant sted. Dette reguleres i pkt. 7.5.5

³⁵ Dersom ny Partner har drevet advokatvirksomhet tidligere, vil eventuell erstatningskrav som utspringer av denne virksomheten, kunne reises etter at han ble Partner i Selskapet. Ansvarskrav vil da kunne gjøres gjeldende mot Partneren personlig og Hovedmannens forsikringsgiver, og mot det advokatforetak hvor han tidligere praktiserte og dennes forsikringsgiver. Hovedmannens forsikringsgiver vil være ansvarlig dersom Partneren blir saksøkt og forsikringen omfatter alle advokater i selskapet uten unntak for retroaktivitet, og dersom Hovedmannen blir saksøkt direkte og Hovedmannen er direkte angitt som sikret i forsikringspolisen.

³⁶ Forsikringen kan for eksempel begrenses til krav som reises mer enn ett år etter inntredenen, eller til forsikringssummen i vedkommendes tidligere forsikringsdekning. Dersom det settes en karantenetid vil det være viktig for den nye Partner å forsikre seg om at han i denne perioden er omfattet av tilstrekkelig forsikring i sitt tidligere advokatforetak.

³⁷ Avtalebestemmelsen gjelder Partnere, men tilsvarende bør gjelde for ansatte advokater og advokatfullmektiger, for eksempel inntatt i ansettelsesvilkår/arbeidsinstruks.

Styret som tar stilling til hvordan saken videre skal behandles. Det samme gjelder dersom andre i Selskapet blir oppmerksom på slike forhold.

Som hovedregel skal saken behandles av en annen enn den Partner som er ansvarlig for den mulige skaden³⁸, men vedkommende har rett og plikt til å bistå den advokat som håndterer saken på vegne av Selskapet.

Tilsvarende gjelder dersom det innkommer disiplinærklage på en av Selskapets advokater eller advokatfullmektiger.

Partnerne skal hvert halvår avgi erklæring til Styret om hvorvidt det foreligger omstendigheter som kan lede til erstatningskrav eller disiplinærsaker, og eventuelt redegjøre nærmere for disse.³⁹

6 Økonomiske forhold⁴⁰

6.1 Budsjett og regnskap

Styret skal senest til selskapsmøtet i desember hvert år utarbeide og fremlegge budsjett for det påfølgende år for Selskapsmøtet. Budsjettet skal inkludere inntektsbudsjett for Partnerne.

Ved avslutningen av hvert kvartal skal Styret utarbeide kvartalsregnskap.

Årsregnskap for det foregående regnskapsår utarbeides innen utgangen av februar hvert år.

Partnerne har tilgang til regnskapsmateriale og bilag når de måtte ønske det. Dog skal det tas nødvendig hensyn til regnskapsavdelingens arbeidssituasjon. Ønsker en Partner opplysninger eller materiale som det vil være tidkrevende for den regnskapsansvarlige å fremskaffe, avgjør Styret når og på hvilken måte arbeidet skal utføres.

6.2 Fakturering

Fakturering av utestående honorar skal som utgangspunkt skjer månedlig, med mindre oppdragets art eller avtale med klient medfører andre betalingsordninger.

Partnerne har ansvar for en forsvarlig avregning av honorarer i saker hvor de er saksansvarlige. Dersom faktura til klient omfatter arbeid utført av flere Partnere, skal fakturagrunnlaget fastsettes i fellesskap mellom dem.

Dersom fakturaen også omfatter arbeid utført av advokatfullmektiger eller ansatte advokater, skal disse i rimelig grad involveres ved utarbeidelse av fakturagrunnlaget.

6.3 Selskapsinntekt

All inntekt fra advokatvirksomheten skal betales til Hovedmannen og inngår i selskapets bruttoinntekt. Som inntjening fra virksomheten som advokat regnes også eventuelle andre

³⁸ Det vil ofte være hensiktsmessig å benytte eksternt bistand i slike saker.

³⁹ Såkalt "claims sweep".

⁴⁰ Nærværende avtale er basert på en likedelingsmodell. For "kontorfellesskapsmodell" henvises til selskapsavtalen for ANS/DA.

inntekter som har sammenheng med advokatvirksomheten, som for eksempel styre- og tilsvarende honorarer, foredragsinntekter, sensur- og undervisningsinntekter og inntekter fra utrednings- og komitearbeid, samt royalty.⁴¹ I den grad slike inntekter lønnsinnberettes, må dette hensyntas når det gjelder fordelingen av Selskapets overskudd.

6.4 Selskapskostnader

Alle kostnader ved drift av advokatvirksomheten er selskapskostnader med mindre annet er avtalt.

Selskapsmøtet fastsetter Partnernes arbeidsgodtgjørelse med mindre selskapsmøtet har besluttet at arbeidsgodtgjørelsen fastsettes av Styret⁴².

6.5 Fordeling av overskudd (underskudd)

Selskapsmøtet vedtar Hovedmannens overskuddsandel i Selskapet.

Selskapets resultat fordeles mellom Partnerne i henhold til deres eierandel.

Selskapsmøtet kan bestemme⁴³ at inntil 10 % av selskapets overskudd skal fordeles på annen måte, hvem som skal foreta fordelingen og hvilke kriterier som skal legges til grunn for fordelingen⁴⁴.

Den enkelte Partners overskudd benyttes til å dekke hans eller hennes plikt til å betale innskudd eller annet kapitalinnskudd til Selskapet, jf. pkt. 2.3 annet avsnitt. Overskytende overskudd utbetales til Partnerne etter Styrets beslutning så raskt som selskapets likviditet tillater det.

Tildeling av overskudd etter vedtak om fordeling av Selskapets resultat, forutsetter at det ikke er truffet vedtak om oppsigelse fra selskapets side eller utelukkning av vedkommende Partner på tidspunktet for tildelingen.⁴⁵

6.6 Likviditetsstyring

Arbeidsgodtgjørelse til Partnerne utbetales månedlig med 1/12 av årets fastsatte arbeidsgodtgjørelse.

⁴¹ Alternativt kan man avtale at slike inntekter skal holdes utenfor selskapets regnskap og tilfalle den enkelte direkte. Det bør da avtales nærmere hvor mye av slike oppdrag den enkelte Partner kan påta seg innenfor kravet om at advokatvirksomheten skal være Partnernes hovedbeskjeftigelse, jf pkt. 1.2, og i hvilken grad dette skal få betydning for vedkommendes arbeidsgodtgjørelse og overskuddsandel.

⁴² Arbeidsgodtgjørelsen kan vedtas i budsjett og utbetales og kostnadsføres løpende, eller den kan vedtas etterskuddsvis som en del av anvendelsen av Selskapets "overskudd". Det er viktig at den delen som er arbeidsgodtgjørelse, ikke er lavere enn lønn til den høyest ansatte i selskapet, med mindre det foreligger særlige forhold.

⁴³ Krav til flertall ved vedtak om skjevdeling er ikke særregulert i pkt. 3.1. Det innebærer at alminnelig flertall er tilstrekkelig. Det kan vurderes om slik beslutning skal krever 4/5 dels flertall. Det vil bety at dersom mer enn 1/5 av Partnerne er i mot, blir det full likedeling.

⁴⁴ Hvis man ønsker skjevdeling av stor andel og avanserte kriterier for tildeling, kan dette tilpasses etter mal av "kontorfellesskapsmodellen i selskapsavtalen for ANS og DA. Det må også tas stilling til om eventuell skjevdeling skal skje i arbeidsgodtgjørelsen eller i den egentlige overskuddsdeling.

⁴⁵ Forslaget er basert på at vederlaget for innsatsen er reflektert i arbeidsgodtgjørelsen som utbetales løpende. Det må vurderes hvorledes en slik "avkortning" eventuelt skal utformes dersom hele "overskuddsandelen" utbetales som "årsoppgjørdisposisjon".

6.7 Sykdom og foreldrepermisjon

Ved sykemelding i inntil 12 måneder har vedkommende Partner rett til arbeidsgodtgjørelse og den andel av selskapets overskudd som følger av Selskapets vanlige regler.

Ved foreldrepermisjon har vedkommende Partner i en seksmåneders periode av permisjonen rett til arbeidsgodtgjørelse, dog slik at Partneren er forpliktet til å søke om foreldrepenger etter folketrygdloven, og det gjøres fradrag i arbeidsgodtgjørelsen med tilsvarende beløp. Partneren har også rett til en andel av Selskapets overskudd som tilsvarer hans eller hennes halve gjennomsnittsinntekt for det foregående inntektsår.⁴⁶ Vedkommende må selv dekke sine eventuelle særutgifter og har ansvar for å dekke sitt inntektsbehov ut over dette. Styret kan i særlige tilfeller avtale endringer i dette med den enkelte Partner.

6.8 Nedtrapping

En Partner som har fylt 62 år har rett og plikt til å trappe ned sin advokatvirksomhet i henhold til reguleringen i Vedlegg 3.⁴⁷

Dersom nedtrappingen går ned til under 50 % av full andel, kan selskapets styre treffe bestemmelser om vedkommendes bruk av kontorfasiliteter, kontorphonale osv.

7 Avslutning av selskapsforhold

7.1 Uttreden ved oppnådd aldersgrense

Hver Partner har plikt til å tre ut av selskapet ved opphøret av nedtrappingsordningen etter pkt. 6.8 og i alle tilfeller senest ved utgangen av det år vedkommende fyller 70 år⁴⁸.

Vedkommende Partner er forpliktet til å arbeide for at hans eller hennes klienter forblir i Selskapet, dog slik at klientens ønske er avgjørende.

Selskapet har rett og plikt til å oppbevare arkivmateriale knyttet til den uttredende Partners saker og klienter i henhold til de vanlige regler om dette.

7.2 Uttreden etter oppsigelse fra Partner

En Partner kan tre ut av selskapet med minst seks måneders skriftlig varsel. Styret kan godta kortere oppsigelsestid.

Dersom den uttredende Partner ikke skal fortsette virksomhet som privatpraktiserende advokat, forblir den klientportefølje vedkommende var ansvarlig for, i Selskapet, og Selskapet må sørge for at denne ivaretas på en forsvarlig måte. Dersom Selskapet ønsker at saker og klientforhold skal avsluttes, har Selskapet og den uttredende Partner felles ansvar for at dette gjøres i samsvar med Regler for god advokatskikk.

⁴⁶ Denne bestemmelsen må tilpasses i henhold til selskapets overskuddsdelingsmodell.

⁴⁷ Dette forutsetter at det er en fast nedtrappingsplan som gjelder for alle Partnerne. Alternativt kan nedtrapping avtales i det enkelte tilfelle. Dette bør i tilfelle være en sak for selskapsmøtet. Enkelte advokatselskaper har innført bestemmelser om at Partnere etter en viss alder går over til å være ansatte advokater. En slik løsning kan kombineres med bestemmelse om at vedkommende beholder en prosentandel av de salærer han eller hun tar inn, eller som allokteres til vedkommende som lønn, og resten går til dekning av selskapets kostnader.

⁴⁸ I lys av Selskapets ansvar for profesjonsfeil bør det vurderes hvilken aldersgrense som er hensiktsmessig.

Dersom den uttredende skal videreføre advokatpraksis et annet sted, har vedkommende rett og plikt til å videreføre sine løpende saker og klientforhold, med mindre annet avtales med Styret. Likeledes beholder den uttredende Partner de øvrige klienter vedkommende har tilført og har arbeidet for i større utstrekning og lengre tid enn de øvrige. I de tilfeller hvor klienten konkret gir uttrykk for at han/hun etter vedkommende Partners uttreden fortsatt ønsker å forholde seg til Selskapet, skal dette respekteres, og den uttredende Partner har intet krav på kompensasjon i et slikt tilfelle.

Den uttredende har i tilfeller som nevnt i foregående avsnitt, rett og plikt til å ta med seg de saksdokumenter og arkivmateriale som er knyttet til klienter som vedkommende tar med seg, jf. forrige avsnitt. Selskapet har rett til å beholde kopier av dokumenter som måtte være nødvendig av hensyn til eventuelt erstatningskrav som måtte gjøres gjeldende mot Selskapet i ettertid.

Selskapet og den uttredende skal i fellesskap bli enige om hvordan klientene skal informeres om uttreden. Dette bør primært gjøre i felles brev på vegne av både den uttredende og Selskapet. Dersom det ikke blir enighet om et slikt brev, har partene hver for seg rett til å informere klientene.

Dersom oppsigelse skjer som følge av at Styret nekter å godkjenne klient eller oppdrag eller som følge av valg mellom klienter og eller oppdrag ved interessekonflikt jf. pkt. 4.2, har den uttredende Partner rett til å si opp sitt deltakerforhold umiddelbart og ta sin advokatvirksomhet ut av Selskapet så snart som dette praktisk lar seg gjøre, for å fortsette sin advokatvirksomhet et annet sted. Det økonomiske oppgjør foretas per utløpet av den måned da deltakerforholdet faktisk opphørte.⁴⁹

Forøvrig skjer oppgjør med uttredende Partner etter bestemmelsene i punkt 7.5. Det samme gjelder oppgjør med arvinger dersom en Partner dør.

7.3 Oppsigelse fra Selskapets side

Selskapet kan beslutte å si opp et partnerskap dersom en Partner

- over tid ikke følger Selskapets fastsatte rutiner
- ikke oppfyller fastsatte krav til inntjening eller debiterbar tid
- misligholder Partneravtalen på annen måte, selv om misligholdet ikke er av slik karakter at det gir rett til utelukkning etter pkt. 7.4
- har vært mer enn 50 % sykemeldt i minst 18 måneder i en 36 måneders periode, og det ikke sannsynliggjøres at de forhold som forårsaket sykemeldingene har bortfalt.⁵⁰

Slik oppsigelse kan ikke foretas før vedkommende har fått rimelig tid til å forbedre forholdet, og varsel om at oppsigelse vil bli vurdert dersom slik forbedring ikke finner sted innen rimelig frist.

⁴⁹ Denne bestemmelsen må tilpasses selskapets økonomimodell. Dersom det er "kontorfellesskapsmodell", kan det være rimelig at vedkommende må være med å dekke kostnader for eksempel i en tremåneders periode, og at det økonomiske oppgjør foretas tre måneder etter dette, jf. pkt. 7.5.4.

⁵⁰ Dette bør gjelde selv om det er den sykemeldte som må bære de største økonomiske konsekvenser av sykemeldingen.

Oppsigelsestiden skal i slike tilfeller være 12 måneder, og til nærmeste kvartal etter utløpet av kvartalet. For øvrig gjelder bestemmelsene i pkt. 7.4 fjerde og følgende avsnitt tilsvarende.⁵¹

Dersom oppsigelsen skyldes sykefravær, og vedkommende fortsatt er sykemeldt minst 90 % når saken fremmes for selskapsmøtet, kan oppsigelsen vedtas med tre måneders frist.

7.4 Utelukking

Dersom en Partner opptrer på en slik måte at vedkommende vesentlig skader Selskapets renommé eller på noe vesentlig punkt bryter denne avtale, kan vedkommende utelukkes fra Selskapet. Det samme gjelder dersom en Partner gjør seg skyldig i straffbart underslag eller annen alvorlig økonomisk kriminalitet, mister sin advokatbevilling eller blir ekskludert fra Advokatforeningen.

Likeledes kan en Partner utelukkes dersom vedkommendes private økonomi er i en slik forfatning at dette innebærer alvorlig fare for tap for Selskapet eller de øvrige Partnere. Slik utelukking kan bare finne sted etter at Partneren er varslet om at utelukking vurderes og vedkommende ikke har ordnet opp i forholdet innen en frist som er fastsatt i varselet.⁵²

Vedtaket om utelukking må inneholde tidspunkt for når opphør skal skje. Oppsigelsesfristen på seks måneder gjelder ikke i slike tilfeller. Vedtaket kan inneholde bestemmelse om at vedkommende må være med å dekke selskapets kostnader i en periode på inntil seks måneder fra vedtaket⁵³.

Den utelukkede Partner har rett og plikt til å ta med seg de saker og klienter hvor vedkommende har vært klientansvarlig, og har selv ansvar for å videreføre eller avslutte løpende saker for slike klienter. Løpende saker hvor vedkommende har vært saksansvarlig mens andre advokater i Selskapet er klientansvarlig, skal videreføres i selskapet, med mindre Selskapet eller klienten uttrykkelig ønsker noe annet.

Den utelukkede Partner har rett og plikt til å ta med seg de saksdokumenter og arkivmateriale som er knyttet til klienter som vedkommende tar med seg, jf. forrige avsnitt. Selskapet har rett til å beholde kopier av dokumenter som måtte være nødvendig av hensyn til eventuelt erstatningskrav som måtte gjøres gjeldende mot Selskapet i ettertid.

Dersom den utelukkede Partner ikke har rett til å videreføre sin advokatvirksomhet, skal Selskapet sørge for at vedkommendes klienter ivaretas i henhold til Regler for god advokatskikk, og kan kreve et rimelig vederlag av den utelukkede for dette arbeidet.

Selskapet har rett til å informere den utelukkede Partners klienter om at vedkommende Partner har sluttet i selskapet.

⁵¹ Det synes mest naturlig å regulere forholdet til klienter på samme måte som ved utelukking, og ikke som ved oppsigelse fra Partners side.

⁵² Det kan vurderes som sanksjonen heller bør være oppsigelse etter pkt. 7.3. Det vil imidlertid gi lenger oppsigelsestid, noe som kan være problematisk dersom forholdet medfører stor fare for tap for selskapet.

⁵³ Dersom husleieforpliktelsene er vesentlige og vanskelig å få redusert, kan det vurderes om de i utelukkelsestilfellene bør være regel om at vedkommende må være med å dekke disse i en lengre periode.

Ved utelukkning fastsettes den utelukkede Partners tilgodehavende i henhold til bestemmelsene i pkt.7.5, men det gjøres fradrag for dekning av kostnader etter bestemmelsene ovenfor og eventuelt erstatning til Selskapet for den skade den utelukkede har forvoldt ved sin opptreden.

7.5 Fellesregler

7.5.1 Oppgjør for eierandel⁵⁴

Ved uttreden, oppsigelse, utelukkning og oppgjør med ektefelle eller arvinger skal vedkommende selge sine aksjer i Hovedmannen og utløses for sin andel i Selskapet.

Vedkommendes aksjer i Hovedmannen selges til den eller de som Styret utpeker⁵⁵, og vederlaget settes tilsvarende aksjenes andel av Hovedmannens bokførte verdi per 31.12 i året før uttredelsesåret. Selskapets goodwill regnes ikke som aktivum.

Utløsningssummen for andelen i Selskapet settes til vedkommende Partners innskudd i Selskapet samt tilbakebetaling av eventuelt lån til dette. I tillegg har vedkommende rett arbeidsgodtgjørelse⁵⁶ og til sin andel av selskapets overskudd per utløpet av oppsigelsesfristen i henhold til den avtale som gjelder for fordeling av overskudd.

Til fradrag kommer eventuelle forpliktelser til å dekke fremtidige kostnader, jf pkt. 7.4 tredje avsnitt, dekning av kostnader eller erstatning i henhold til pkt. 7.4 siste avsnitt, fradrag for ikke fakturerte eller ikke innbetalte honorarer jf. Pkt. 7.5.2, vederlag for administrativ bistand i henhold til pkt. 7.5.3 eller merkostnader som følge av forsikringsutbetalinger, jf. pkt. 5.1 og 5.2.

7.5.2 Særlig om opptjente men ikke fakturerte eller innbetalte honorarer.

Opparbeidede, ikke inntektsførte salærer for den uttredende må faktureres pr. opphørstidspunktet, med mindre salæret av særlige grunner ikke er faktureringsmodent, for eksempel som følge av offentligrettslige regler eller som følge av avtaler med klient eller interne rutiner.⁵⁷

7.5.3 Vederlag for administrativ bistand i forbindelse med uttreden

I den grad selskapet må utføre administrativt arbeid i forbindelse med fratredelsen, kan Selskapet kreve et rimelig vederlag for dette.

7.5.4 Betaling

Salgssummen for aksjene i Hovedmannen skal betales innen tre måneder fra utløpet av oppsigelsestiden. Beløpet forrentes etter samme rentefot som selskapets kassekreditt, eller, dersom selskapet ikke har kassekreditt, vanlig kassekredittrente hos selskapets bankforbindelse. Renten beregnes fra en måned etter utløpet av oppsigelsestiden.

⁵⁴ Bestemmelsen må tilpasses etter hvordan man har regulert inntreden i selskapet – om det er betalt for gjenstander, innbetalt innskudd osv.

⁵⁵ Som regel vil det være mest hensiktsmessig at Hovedmannen selv kjøper aksjene etter reglene om egne aksjer.

⁵⁶ Dette forutsetter at arbeidsgodtgjørelsen utbetales løpende gjennom året. Dersom den utbetales som "årsoppgjørdisposisjon", bør betalingen følge reguleringen i pkt. 7.5.4

⁵⁷ I den grad slike salærer skal tilfalle den uttredende eller arvinger, bør utbetaling reguleres, jf. avtalen for ANS og DA i pkt. 7.5.2 og 7.5.4 annet avsnitt.

Tilbakebetaling av innskudd i og lån til Selskapet skjer innen tre måneder fra utløpet av oppsigelsestiden og forrentes på samme måte som salgssummen for aksjene i Hovedmannen.

Oppgjør for andel av overskudd foretas når årsoppgjøret for vedkommende år er ferdig, og på samme tidspunkt som overskudd utbetales til de gjenværende Partnere.⁵⁸

Ved forsinket betaling i forhold til betalingsfrister som angitt ovenfor, beregnes morarente i henhold til morarenteloven.

7.5.5 Ansvar for fremtidige erstatningskrav

Ansvarskrav som følge av advokatvirksomhet mens den uttrådte advokat var Partner i Selskapet, vil kunne gjøres gjeldende både mot Hovedmannen og vedkommende Partner, samt mot Hovedmannens forsikringsgiver og Partnerens eventuelle nye forsikringsgiver.

Partene er forpliktet til å samarbeide om å løse eventuelle erstatningssaker på best mulig måte.

Dersom den uttrådte Partner sluttet å drive advokatvirksomhet da vedkommende trådte ut av selskapet, og erstatningskravet ikke dekkes av Selskapets forsikring (run off dekning), enten fordi slik dekning ikke finnes eller fordi forsikringsbeløpet er for lavt, er det Selskapet som i forholdet mellom partene er forpliktet til å dekke erstatningskrav og kostnader som eventuelt ikke er dekket av forsikringen. Dersom erstatningskravet skyldes grovt uaktsom eller forsettlig skadevoldende handling fra den uttrådte Partner, og selskapet må dekke dette, har selskapet regress mot vedkommende Partner.

Selv om den uttrådte Partner skal drive advokatvirksomhet i et annet foretak, er Selskapet forpliktet til å sørge for at den uttreddende er dekket i Selskapets⁵⁹ forsikringsordning i en periode på minst tre kalenderår⁶⁰ etter fratredelsen. Eventuelle identifiserbare merkostnader ved slik dekning kan kreves betalt av den uttreddende. Dersom det reises krav mot Selskapet som skyldes forsett og således ikke er dekket av forsikring, kan Selskapet søke regress hos vedkommende advokat for eventuelle utbetalinger som følge av erstatningskravet.

Dersom den uttrådte Partner, eller eventuelt dennes nye forsikringsgiver blir dømt til å betale erstatning for forhold mens vedkommende var i Selskapet, kan vedkommende, eller vedkommendes nye forsikringsgiver kreve regress hos Selskapet eller dets forsikringsgiver.

7.6 Oppløsning

Selskapsmøtet kan vedta å oppløse Selskapet og velge da et avviklingsstyre.

⁵⁸ Avtalen er basert på at arbeidsgodtgjørelse er utbetalt løpende gjennom året. Ved beregning av vedkommendes andel av overskuddet, må det tas hensyn til arbeidsgodtgjørelsen på samme måte som det gjøres for de øvrige Partnere. Dersom også fastsettelse av arbeidsgodtgjørelse gjøres som en "årsoppgjørdisposisjon", bør betaling av alt "overskudd" skje samtidig.

⁵⁹ Bestemmelsen er basert på at ansvarsforsikringen er en firmaforsikring. Dersom det var individuell forsikring kan det være rimelig å regulere at dersom en advokat trer ut av selskapet for å fortsette advokatvirksomhet et annet sted, er vedkommende i en periode på tre kalenderår etter fratredelsen forpliktet til å sørge for å være dekket av ansvarsforsikring med minst like høy forsikringssum som vedkommende hadde mens han var Partner i selskapet.

⁶⁰ Periodens lengde bør fastsettes ut fra hvor lang tid det kan gå før erstatningskrav reises. Dette vil variere etter typer saker. Innenfor forretningsjus kan tre år være nok, men merk at erstatningskrav knyttet til rådgivning vedrørende skatt og store internasjonale kontrakter ofte kan komme svært lenge etter at rådgivningen er gjort.

Dersom et flertall av Partnerne treffer beslutninger som innebærer slike vesentlige forandringer for selskapet og den enkelte Partners advokatvirksomhet⁶¹ at det ikke er rimelig at de gjennomføres mot en Partners vilje, kan den Partner som er imot beslutningen, istedenfor å tre ut etter bestemmelsene i pkt.7.2, kreve at Selskapet oppløses etter reglene i nærværende bestemmelse.

Tilsvarende kan de gjenværende Partnere med 4/5 dels flertall kreve at Selskapet oppløses, dersom 1/3 eller flere av Partnerne innenfor en periode på 6 måneder sier opp Selskapsavtalen til uttreden.

Ved oppløsning har den enkelte Partner som hovedregel rett og plikt til å overta både eiendeler, kontrakter og forpliktelser som spesielt er knyttet til vedkommende, med mindre slikt uttak fører til vesentlig verdiforringelse av gjenværende eiendeler. De øvrige aktiva realiseres samlet med mindre avviklingsstyret beslutter noe annet. Samtlige forpliktelser som Selskapet har påtatt seg, skal betales i den utstrekning ikke alle Partnere har samtykket i at forpliktelsen kan sikres ved avsetning.

Saksansvarlig Partner har ansvar for at saker og klienter videreføres eller avsluttes i henhold til Regler for god advokatskikk. Avviklingsstyret har det overordnede ansvar for at dette ivaretas.

Partnere som skal videreføre sin advokatpraksis et annet sted, har rett og plikt til å ta med seg de saksdokumenter og arkivmateriale som er knyttet til klienter som vedkommende tar med seg. For saker og klienter som avsluttes, må avviklingsstyret sørge for tilfredsstillende oppbevaring av arkivmaterialet. Kostnadene ved dette kan belastes de Partnere som ikke viderefører sin advokatvirksomhet.

Ved oppløsning av Selskapet må avviklingsstyret sørge for at det er tilstrekkelig forsikringsdekning for krav som måtte gjøres gjeldende etter oppløsningen. Forsikringsdekningen må omfatte tidligere partnere og ansatte advokater.

Dersom Hovedmannen skal oppløses⁶², må vedtak om dette treffes på Hovedmannens generalforsamling etter reglene i aksjeloven eller eventuelt i henhold til bestemmelse i aksjonæravtale for Hovedmannen.⁶³

8. Tvister og tvisteløsning

Uenighet om forståelsen eller gjennomføringen av denne avtale søkes løst ved forhandlinger.

Dersom forhandlinger ikke har ført frem innen tre uker fra forhandlinger ble krevet av en part, kan hver av partene kreve at det oppnevnes en advokatmekler til å bistå i tvisten. For slik mekling gjelder Advokatforeningens retningslinjer for mekling ved advokat. Dersom partene

⁶¹ Det kan være vanskelig å ha en så skjønnsmessige bestemmelse. Alternativet er å regulere at visse grunnleggende beslutninger krever enstemmighet. Det må i tilfelle reguleres i pkt. 3.1.

⁶² Det er ikke nødvendig sammenheng mellom oppløsning av Hovedmannen og Selskapet, for eksempel ved omdanning eller ved at man ønsker å gå bort fra IS-modellen.

⁶³ Det kan være fornuftig

ikke blir enige om valg av mekler innen en uke, kan hver av partene kreve at denne oppnevnes av Advokatforeningens generalsekretær.

Dersom tvisten gjelder akutte forhold til løpende oppdrag eller akutte økonomiske forhold mellom partene, kan hver av partene umiddelbart kreve at Advokatforeningens generalsekretær oppnevner advokatmekler.

Dersom mekling ikke er avsluttet innen to måneder fra mekling ble krevet, kan hver av partene kreve at tvisten løses ved voldgift. Er tvistegjenstandens verdi mindre enn eller lik kr. 300.000,-, skal tvisten avgjøres av en enevoldgiftsdommer oppnevnt av leder i Advokatforeningen. Er tvistegjenstandens verdi større enn kr. 300.000,-, skal det oppnevnes en voldgiftsrett bestående av tre voldgiftsdommere. Disse oppnevnes av lederen i Advokatforeningen med mindre partene blir enige om noe annet⁶⁴. Forøvrig gjelder bestemmelsene i voldgiftsloven.

⁶⁴ Det kan være vanskelig å regulere at partene hver oppnevner en voldgiftsdommer, som så i fellesskap oppnevner leder, fordi det kan være flere enn to parter i tvisten.